

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering
van de handhaving
van de oude
Gereformeerde beginselen

Meditatie   Ambtelijke praktijk

Kerkelijk actueel

Voor de jeugd   Sprekend verleden

Troetelkind

“Toen was Ik een Voedsterling bij Hem...” [Spreuken 8: 30a]

In Johannes 5 wordt ons een gesprek van de Heere Jezus met de Joodse leidslieden meegedeeld. Ze willen Zijn woorden niet geloven. “Gij wilt tot Mij niet komen opdat Gij het leven moogt hebben.” Dan wijst de Heere Jezus hun op het getuigenis in de Schriften. Mozes en de profeten wezen al op Zijn komst en op Zijn werk. “Onderzoek de Schriften, want die zijn het die van Mij getuigen.”

Eén van de plaatsen in het Oude Testament die een helder getuigenis aangaande de Heere Jezus geven, treffen we in het Spreukenboek aan, in het achtste hoofdstuk. De Wijsheid die op de straten roept, wiens stem tot de mensenkinderen is – het is niemand minder dat de Zoon van de eeuwige God, de Schepper van hemel en van aarde. De verzen 27 tot en met 31 van Spreuken 8 vormen een soort lied, een loflied op Wie de Heere Jezus is in de verhouding tot Zijn Vader. Hijzelf is hier aan het Woord. “Toen Hij, de Heere, de hemelen bereidde, was Ik daar!” Toen de eeuwige God dat machtige werk van de schepping voltooide, toen was de Wijsheid, de Heere Jezus, daar Getuige van. In zes (!) strofen bezingt de Wijsheid de Scheppingsheerlijkheid van Zijn Vader. En vooral Zijn eigen plaats daarin. “Toen Hij de grondvesten der aarde stelde, toen was ik een Voedsterling bij Hem.”

Een Voedsterling... Waar gaat het over? De vergelijking is die van een klein kind dat onafscheidelijk verbonden is aan de moeder die het voedt. Dat kleine kind is ook geheel afhankelijk van die moeder. Zij heeft het kindje gebaard. Zij koestert het. Zij voedt het kind. Zij geeft het kind alles wat het nodig heeft. In één woord: zij is alles voor het kind. Een voedsterling, dat is een troetelkind, een lievelingskind. Het geeft de innige en tere verhouding aan tussen een kind enerzijds en degene aan wie het nauw verbonden is anderzijds. Zo wordt hier de verhouding getekend tussen de Wijsheid en God, of wel: tussen de Heere Jezus en Zijn Vader. De statenvertalers schrijven hierbij: “Te weten: die bij zijn voedster gedurig is. Alzo is de eeuwige Zoon van God, de zelfstandige Wijsheid des Vaders, van eeuwigheid onafscheidelijk bij Hem geweest.”

We begrijpen: hier komen we bij iets waar wij mensen helemaal niets van weten: de eeuwige en volmaakte verhouding tussen God de Vader en Zijn lieve Zoon. Toch heeft de Heere ons iets daarvan doen weten in Zijn Woord. Zoals hier. Ik denk ook aan wat we lezen in het

Johannesevangelie: “Niemand heeft ooit God gezien. De eniggeboren Zoon die in de schoot van de Vader is, die heeft Hem ons verklaard.” De Heere Jezus als het Schootkind van de heilige God. Zo nauw en teer is die verhouding tussen hen beiden. De Heere Jezus Zelf zegt ervan: “Ik en de Vader zijn één...” Er is een diepe, met niets en niemand te vergelijken eenheid en gemeenschap tussen de Vader en de Zoon.

“Ik was dagelijks Zijn vermaken”, zo lezen we verder. De Vader bemint de Zoon. Hij verheugt Zich in Hem. Zoals vaders en moeders trots zijn op hun pasgeboren kind. Met teerheid en liefde kijken ze naar hun kleine jongen of meisje. Het kan geen beweging maken, geen geluidje voortbrengen, geen stapje zetten, of vader en moeder hebben het in de gaten. Ze zien het allemaal met genoegen. Zo was het ook in de eeuwigheid in de hemel. De grote, eeuwige God heeft een volmaakt genoegen in Zijn heilige, Zijn eniggeboren Zoon. Die liefkozingen zijn er van beide zijden. Want, zo voegt de Wijsheid eraan toe: “... te allen tijde voor Zijn aangezicht spelende.” De Zoon is heilig verrukt van Zijn Vader en van het werk Zijner handen. Hij verheugt Zich er bovenmate in. Het is Zijn element, Zijn levenselement, om helemaal op Zijn heilige Vader gericht te zijn. Was het niet Zijn getuigenis: “Het is Mijn spijze te doen de wil van Mijn Vader die in de hemelen is.” Tweezijdige liefde dus, volmaakte liefde. Liefde, zoals ze in de verhouding van mensen niet te vinden is, en buiten het paradijs ook nooit zijn zal. Ongeschonden en ongemengde liefde. Verrukking en vermaak in de liefdesgemeenschap tussen de Vader en de Zoon in de hemel. Zo was het van eeuwigheid - en zo zal het tot in de eeuwen der eeuwigheid zijn.

Welk een Zaligmaker heeft Gods kerk. Als u in uw nood tot Hem de toevlucht nam, als Hij door genade uw deel is, als Hij het u betuigde: “Ik ben uw Heil alleen!” – weet dan Wie Hij is: de Geliefde van de Vader. Die met een eeuwige en onverbreekelijke band van liefde aan de Vader verbonden is. “Ik en de Vader zijn één.” Dan geldt het door genade, niet alleen: “De Vader heeft Mij, Zijn Zoon, lief!”, maar niet minder: “De Vader Zelf heeft u, Zijn kind, lief!” Gode zij dank voor Zijn onuitsprekelijke Gave.

J.M.J. Kieviet

De hel onder vuur

'De hel onder vuur' is de titel van het opinieonderzoek onder christenen in Nederland, in opdracht van de EO en het Nederlands Dagblad. En wat blijkt? Lang niet elke christen gelooft nog in het bestaan van de hel. Slechts 15% van de Rooms-Katholieken en 36% van de protestanten denkt nog dat de hel bestaat. Van de christenen die denken dat de hel bestaat, denkt de helft dat het uiteindelijk met iedereen nog goed komt. En jij? Hou jij er rekening mee? Of denk je ook dat de hel niet bestaat?

Als Daniël uit de leeuwenkuil is gehaald, keert Darius zich tot de mensen, die hem erin geluist hebben door hem die wet te laten ondertekenen. En dan vel't Darius een uitermate wrede vonnis. Al die vijanden van Daniël worden direct van huis gehaald en voor de leeuwen gegooid. En niet alleen zij, maar ook hun vrouwen en hun kinderen. Zo deden ze dat in die tijd. Dat was meedogenloos!

En als al die mensen in de leeuwenkuil worden geworpen, dan blijkt dat Daniël die nacht in de leeuwenkuil niet heeft overleefd omdat de leeuwen hun buik nog vol hadden van een overvloedige maaltijd. Nee. Want deze mensen zijn nog niet op de bodem van de kuil of de leeuwen hebben hen al te pakken.

Er staat dat die leeuwen over hen heersten en al hun beenderen vermorzelden. Opvallend is dat dan hetzelfde woord wordt gebruikt als wat zij met Daniël hadden gedaan. In vers 25 wordt gezegd, dat zij Daniël 'overluid beschuldigd' hadden. Je kunt dat Aramees ook vertalen als: 'dat zij Daniël in stukken gescheurd hebben'. Welnu, datgene wat zij figuurlijk met Daniël hebben gedaan, dat doen de leeuwen nu letterlijk met hen.

Jongelui, in deze geschiedenis ligt een hele ernstige les opgesloten. Namelijk dat Gods vijanden een zekere ondergang tegemoet gaan. Daar is Gods Woord niet onduidelijk in. En toch zijn er heel wat christenen die dat niet meer geloven. Die vinden dat een eeuwig oordeel niet rijmt met de liefde van God.

Laat ik direct zeggen: de hel *is* ook een vreselijk element van de Bijbelse boodschap. Maar hoe vreselijk ook, het is niettemin een *waar* element. En ik kan

maar niet begrijpen dat mensen op eigen gezag dit element uit de Bijbel willen knippen, of dat willen verzwijgen. En ja, ik huiver er ook van. En het zweet loopt mij letterlijk over mijn rug als ik vanuit de tekst moet waarschuwen voor de hel. Dat gaat mij zelfs steeds zwaarder vallen. Maar ondanks dat heb ik geen keus in wat ik wel en wat ik niet moet prediken.

Het mag ons toch wel wat te zeggen hebben dat *juist* de Heere Jezus (jawel!) zo ernstig en bewogen over de hel heeft gesproken! Meer dan alle profeten en apostelen. Bewogen en onder tranen heeft Hij gewaarschuwd voor de hel. Met de meest indringende beelden. En als ik dan lees dat een theoloog zegt: *'Het is een uitvinding. Het is vals. Het is een leugen. Het is geen recht. Het is geen liefde. Het komt voort uit de boze inbeeldingen van de religieuze mens, die wil dat God diegenen straft die zij haten'*. Dan weet zo iemand niet wat hij zegt. Hij verkondigt niet het Woord, maar hij predikt zijn eigen humanistisch gekleurde mens- en Godsbeeld.

Als er geen hel zou zijn, dan begrijp ik niet waarom de Heere Jezus zo ontzettend zwaar heeft moeten lijden. En waarom Hij ter helle moest nederdalen. Dat zou allemaal overbodig zijn geweest. Als er geen hel zou zijn, dan zou het kwaad in deze wereld onbestraft blijven. En dat is pas echt onrechtvaardig. Het is juist voor de lijdende gelovigen in de Bijbel een troost dat de wraak aan God toekomt en dat Hij het kwaad rechtvaardig zal vergelden.

Jongelui, laat bij alle vragen duidelijk zijn: God is nooit onrechtvaardig. En God *stuurt* niemand naar de hel. Wij hebben zelf voor de weg gekozen die leidt naar het verderf. Maar dwars op die weg zet Hij het kruis van Christus. En we moeten onze ingeschapen Godskennis negeren, en alle waarschuwingen in de wind slaan, en om het kruis van Christus heenlopen om in de hel te komen.

We ondervinden de gevolgen van ons eigen handelen. Dat is in het leven toch ook zo? Als je van een hoog gebouw springt, dan kun je tijdens je val wel roepen: 'God is liefde', maar je valt toch te pletter. De zwaartekracht zal je doden. Evenzo zal de zonde je veroordelen, hoe hard je ook roept dat God een liefhebbend God is.

We helpen onszelf niet door de hel uit de Bijbel te knippen. We redden onszelf niet door God te kneden naar ons humanistisch beeld en onze verlichte gelijkenis.

Er is maar één redmiddel: *Wie in de Zoon gelooft heeft het eeuwige leven*. Ga vanavond niet slapen voordat je om die genade hebt gebeden! Wie tot Hem komt, zal Hij geenszins uitwerpen.

M.A. Kempeneers
makempeneers@kliksafe.nl

*Daniël 6:25
Toen beval de koning, en zij brachten die mannen voor, die Daniël overluid beschuldigd hadden, en zij wierpen in den kuil der leeuwen hen, hun kinderen, en hun vrouwen; en zij kwamen niet op de grond des kuils, of de leeuwen heersten over hen, zij vermorzelden ook al hun beenderen.*

In het R.D. van woensdag 9 september staat op pag. 16 van punt uit de uitdrukking: Belijdenisgeschriften spreken de Bijbel na. Het is een gezegde dat voor 1940 en daarna veel gehoord en gelezen werd. Echter zo na 1960 trad de vermindering in en het einde is voor velen gekomen. Het is te merken op de zondag en door de week. Er zijn urgente, actuele onderwerpen. We leven toch in de 21e eeuw. Taal en stijl vallen daar niet buiten. Zeker is er verschil tussen vier eeuwen geleden en nu. Gaat het over de inhoud van de geschriften dan kan en mag de betekenis en waarde ervan niet verdwijnen. Terecht is gezegd en geschreven: belijden is nazeggen. In de kerk zijn huichelaars. In naam gereformeerde belijders, maar in de praktijk anders. Men leeft bij eigen mening of vulling. De opmerking wordt gemaakt: geschriften zijn menselijke geschriften. Dat is zo. Maar het zijn kerkelijk gebonden geschriften. Ze kunnen de toets van Gods Woord doorstaan. Wezenlijke verandering is uitgesloten. De kernzaken moeten blijven staan en gelden. Gaat het over levenstrekken van het nieuwe leven dan dient de prediking en het gesprek te voldoen aan de inhoud van de belijdenis. Ook als het gaat over de eigenschappen van het geloof en de vruchten van de volharding. Die vruchten zijn te zien in de praktijk van het geloofsleven. Bij een aantal vruchten hebben we stilgestaan. Maar er is meer.

Vaste blijdschap

De leerregels spreken van een vaste blijdschap in God. Wat blijdschap is, is bekend. Het is het menselijk leven eigen. Door omstandigheden kan er

Behoort tot het leven Gods. DL V art. 12

grote blijdschap of droefheid zijn. In het leven kan er afwisseling zijn van blijdschap en droefheid. Nu spreekt artikel 12 van vaste, van bestendige blijdschap. Die belijdenis kan vragen oproepen. Kent dan de gelovige, de Godvrezende, steeds de blijdschap in God? Bijzonder het boek der Psalmen wijst op iets anders. Gods kinderen kunnen verschillend gesteld zijn. Zij weten van licht en duisternis, van gemis en gemeenschap, van droefheid en blijdschap. In artikel 12 wordt gewezen op vaste blijdschap in God. Er dient gedacht te worden aan de blijvende blijdschap voor de Heere Zelf. Hij is het Licht. Hij wordt ook een Zon genoemd (Psalm 84:12). In de natuur is deze zon er al veel eeuwen. Vanaf de 4e scheppingsdag (Genesis 2:14-19). Het doel van de Heere is bekend. Het wordt bemerkt en gevoeld. Daarin zit wel verschil. Want het schijnen van de zon is er niet elke dag. Wat kan het koud en guur zijn. Soms wordt de zon niet eens gezien. Soms dagen achtereen. Wat kan er dan een verlangen en uitzien zijn naar de zon. Waarom? Omdat men weet dat de zon er is. Het is een bekend gezegde: achter de wolken schijnt de zon. Men weet wat de zon doet en geeft. Vandaar het uitzien naar de zon. Hierin herkennen Gods kinderen zich. In de zon zien zij wie de Heere is. De zon blijft en de Heere ook. En steeds de hartelijke vreugde in God door Jezus Christus. Psalm 43 zegt: God is de God der blijdschap en der verheuging. In Psalm 68 staat: de rechtvaardigen zullen zich verblijden, zij zullen van vreugde opspringen voor Gods aangezicht en van blijdschap vrolijk zijn. Ons treft het berijmde gedeelte: Maar 't vrome volk in U verheugd, zal huppelen van zielenvreugd, daar zij hun wens verkrijgen. Hun blijdschap zal dan onbepaald, door 't licht dat van Zijn aanzicht straalt, ten hoogsten toppunt stijgen. Psalmen bevatten veel, het is een apotheek, een goudmijn. Een zekerheid allereerst. In de Psalmen schittert de aanwezigheid Gods en Zijn werking. De reflectie hiervan lezen we. Wien heb ik nevens U in de hemel?

Nevens U lust mij ook niets op de aarde. God is de Rotssteen mijns harten en mijn Deel in eeuwigheid. Asaf belijdt verder: Ik zet mijn betrouwen op de Heere HEERE om al Uw werken te vertellen (Psalm 73). In dit verband kon Nehemia ook zeggen: de blijdschap des HEEREN die is uw sterkte. De vaste bestendige blijdschap in God. Het kennen, het ervaren, het verwerken, het verkwikken, zelfs het uitzien ernaar, blijft leven. Naast blijdschap in God, de drie-enige God, is er de blijdschap in Gods Woord. Blijdschap in Zijn dienst. De levenstrekken in Psalm 119 gegeven, zijn bekend. Zo ook de vreugde in Gods dag en Zijn huis. Ik verblijd mij in degenen die tot mij zeggen: wij zullen in het huis des Heeren gaan (Psalm 122). Een hartelijke belijdenis is: één dag in Uw voorhoven is beter dan duizend elders. Ik koos liever aan de dorpel in het huis mijns Gods te wezen dan lang te wonen in de tenten der goddeloosheid (Psalm 84:11). Wie nu daarbij leeft, er troost en kracht uit put, moet niet voorbijzien aan wat in Jesaja 60 beschreven staat.

In de zon zien zij wie de Heere is. De zon blijft en de Heere ook. En steeds de hartelijke vreugde in God door Jezus Christus.

Wordt de Heere vergeleken met de zon, Jesaja schrijft: Is de Heere een Zon voor u, er komt een tijd dat uw Zon niet meer zal ondergaan. Altijd licht en genieten. Dit gebeurt, want de Heere zal u tot een eeuwig Licht wezen en de dagen uwer treuring zullen een einde nemen (Jes. 60:20). Welgelukzalig zijn zij die de Heere vrezen en Hem kennen. Zo hier en daar wordt het enige accent gelegd op het doen, het staan in de maatschappij. Maar het hoofddaccent dient te liggen op de drie-enige God

en Zijn werk. Dit dient te brengen tot jaloezies, tot zoeken, tot begeren te kennen en te beleven. Daarbij is betrokken wat staat in Psalm 89:7 berijmd. Wie het weet ervaart en zal het licht des levens hebben. Men kent wat de Kerk hierin beleeft. Heere, bij deze dingen leeft men en in dit alles is het leven van mijn geest (Jesaja 38:16). Men kan zichzelf geen cijfer geven.

Eigendunk

Maar het tegenovergestelde komt ook voor, denk aan de farizeër (Lukas 18:11 en 12). Ook ambtsdragers kunnen tot eigendunk komen, tot vertellen. Hizkia wees de delegatie uit Babel op zijn schatten. Met welk een verzoek kwamen Johannes en Jakobus tot Jezus. Een belangrijke plaats werd begeerd in het Koninkrijk der hemelen (Markus 10). De strijd om de meeste te zijn was de discipelen niet vreemd. Na de lijdensaankondiging van hun Heere en Zaligmaker werd het gehoord en zelfs na het laatste avondmaal. Welk een genadewonder dat de Heere voor zulke eigen eer zoekers Zijn bloed wilde geven. Het bleef zelfs niet bij bloedstorting, onderwijs volgde. Denk aan Matth. 18. Waarom en waartoe de Heere Jezus een jong kind riep en plaatste in de kring van de discipelen. Wat een wonder dat er voor een ambtsdrager een barmhartige, genadevolle Heere Jezus Christus is en het steeds bevestigt: Ik sta in het midden van u als Eén Die dient. Het leren, afleren, aanleren gaat door. Het is wonderlijk, maar waar. Het komt het herderlijk werk ten goede. Gekend wordt: geen vrucht in een ambtsdrager. De vrucht komt voort uit de Wijnstok, uit Christus. Wat spreek en leeft wat in Johannes 15 beleden wordt. Alle dingen zijn uit Hem, door Hem en tot Hem. Hem zij de heerlijkheid in der eeuwigheid, Amen. (Rom. 11:36). In een commentaar staat: het soli Deo gloria is geen lege afsluiting, het is een noodzakelijke climax van het sola fide en het sola gratia. Dit laat wat na in het leven. Is het bekend, dan is te vatten wat in artikel 12 staat. De genoemde kenmerken, levensvruchten, doen wat. Het leidt tot overdenking. De gedachten laten gaan over. Er is tijd voor. Er is behoefte aan. Zijn er nog stille momenten? Zo niet, er komt geestelijke verschraling of zelfs achteruitgang. Dan moet de dogmatiek staande houden en de toon aangeven in prediking en gesprek. Zo kan het ook zijn bij avondmaalgangers. Woorden zonder

zaken moeten het doen en zo moet de geestelijke stand opgehouden worden. Het is erg wanneer het spreken over het werk van de Heere minder wordt.

Dankbaarheid

In artikel 12 lezen we dat de overdenking van 's Heeren weldaad een prikkel, een aansporing is tot ernstige en gedurige betrachting van dankbaarheid en goede werken gelijk uit de getuigenissen van de Schrift en de voorbeelden der heiligen blijkt. Dus het geestelijk overdenken doet wat en dat is niet gering. Het stimuleert om echt dankbaar te zijn. Het is een vanzelfsheid. De genade Gods in Christus, de liefde in het betalende en verzoenende werk en het toepassende werk van de Heilige Geest laten niet koud of maken niet groot. Gaat het over het dankbaarste schep-sel, dan wijst Kohlbrugge op de hond. Die is zijn meester trouw. Liefde werkt wederliefde. Zonder het staan naar dankbaarheid en het doen van goede

werken is men geen christen. Het is het leven van de christen. Het is zijn lust te leven naar de wil des Heeren. Te leven voor Gods koninkrijk en tot zegen voor de naaste. Gaat het over de levenshouding en levensdrang, daarvan staan getuigenissen in de Heilige Schrift. Voorbeelden ontbreken niet. Bijzonder wordt in de Schrift gewezen op de overste Leidsman en Voleinder des geloofs Jezus Christus. Door Zijn genadegave en Geesteskracht wordt men Zijn beeld gelijkvormig. O Zoon, maak mij, maak ons, Uw beeld gelijk en dat al meer.

M.C. Tanis

Van de redactie

Schipperscontactdag

D.V. Zaterdag 24 oktober. Aanvang: 10.30 uur (koffie vanaf 10.00 uur) in gebouw Krooswijkhof van de Christelijke Gereformeerde Kerk te Dordrecht, Singel 184-186. Ds. Van der Ham spreekt op deze dag over 'werk onder de varenden, pastoraat, evangelisatie en diaconaat.' De schipperscontactdag is uiteraard bestemd voor alle varenden, maar ook voor allen die betrokken zijn bij het schipperspastoraat. Er is gelegenheid voor ontmoeting, gedachtewisseling en gesprek. Aansluitend zal de lunch gebruikt worden die u door het deputaatschap geestelijke verzorging varenden wordt aangeboden.

Reformatieherdenking

In deze tijd mag de reformatie herdacht worden. Door de reformatie kregen het Woord van God en de prediking weer de juiste plaats. De Heere geve dat de prediking van het Woord ook in onze tijd rijke vruchten mag afwerpen onder jong en oud.

Dankdag voor gewas en arbeid

D.V. Woensdag 4 november zal de jaarlijkse dankdag voor gewas en arbeid gehouden worden. Er is veel reden de Heere te danken. Er was eten en drinken. We leven in een vrij land. Sommigen kennen grote moeiten en zorgen. Heeft de Heere in moeilijke wegen kracht gegeven op het gebed? De Heere geve jong en oud oog voor datgene wat Hij geeft en laat. Dan zal er ware dankbaarheid zijn. Dankbaarheid die uitkomt in een leven naar Gods Woord.

Versijning volgende nr.

Het volgende nummer zal verschijnen over twee weken D.V. dinsdag 23 november 2015. Kopij graag binnen donderdag 22 oktober.

AvH

DE ECHTE VLUCHTELING

Er werd al zoveel over dit onderwerp geschreven, dat ik er aan voorbij wilde gaan. Ik kan weinig nieuwe aspecten toevoegen aan hetgeen geschreven werd in de Pers. Maar toch liet de zaak mij ook weer niet los. Vandaar deze overwegingen.

Er is veel gaande in de wereld. De vluchtelingenstroom verandert de structuur van de mensheid. Het lijkt erop, dat Genesis 11 (Gods beschikking rond de torenbouw van Babel) teniet gedaan wordt. Landsgrenzen en de indeling der volkeren, door God ingesteld, gelden niet meer absoluut. De beginselen van de Franse Revolutie komen aangestormd: vrijheid, gelijkheid en broederschap. Dit alles voltrekt zich noodgedwongen. De vluchtelingen getuigen van een vloed aan menselijk leed. De opvang door velen van ons volk en elders, wijst op het wonder van de algemene genade: er is nog veel barmhartigheid onder de mensen. Dat is op zich een opmerkelijk gegeven, waar we niet aan voorbij mogen gaan. Maar ik weet dat er ook heel andere overwegingen zijn. Wat gaan de vele Moslims betekenen in Europa? Luther vreesde reeds de Turken in zijn dagen. De Islam komt naar ons toe, niet met legers soldaten, maar met legers ontheemden. Maar, het zijn wel legers! Wat gaan de consequenties hiervan worden? Opmerkelijk moment in de Tweede Kamer, toen Wilders van der Staay en zijn achterband aanwees als de potentiële eerste slachtoffers van de Islam. Ik vond dat een pijnlijk moment. Maar de buitensporige gevoelens van barmhartigheid die bij veel christenen leven, maken duidelijk dat je daar helemaal niet aan denken mag. We moeten niet denken aan de eventuele risico's voor de kerk en de christenen, we moeten alleen maar de liefde van Christus tonen. Maar was het ook niet Christus Die in schrijnende taal de komende weeën over Jeruzalem aankondigde? Zou dat ook kunnen gelden voor onze kinderen van nu die een gedoopt voorhoofd hebben? Wat zal hun lot zijn als de Islam zichzelf blijft en zich ooit ontpopt? Maar misschien gebeurt dat nooit. We weten het niet. Maar wie wijs is, rekent wel met alle mogelijkheden.

Hierom en om meer redenen, benauwt deze hype me. Pers en radio vragen de hele dag door uw aandacht voor dit modersverschijnsel. Dit is echt de waan van de dag. Het moet ons allen benauwen. Er gebeuren dingen die we niet kunnen overzien. Dat wordt door meerderen opgemerkt: onze overheid laat het gebeuren. Er is geen werkelijke regie. Het is eigenlijk zo dat Assad en de IS hier de dienst uitmaken. Zij veroorzaken deze stromen en zij hebben Europa in de houdgreep. Een niet te voorzien gevolg kan ook zijn een revolutie in de geest van de horden van de PVV. De overheid vraagt erom.

Maar mijn eigenlijke bezwaar met de gang van zaken ligt elders. De krant schreef gisteren ook over dat christenkind, waarvan de vingers werden afgehakt. Voor de ogen van de vader. En deze mensen bleven trouw aan Christus. Wat een leed! In IS gebieden, maar ook op vele andere plaatsen ter wereld, lijdt de Kerk. Dat zijn de échte vluchtelingen. Dat is de vrouw die vluchten moet in de woestijn. Daar denkt

de bewogen landgenoot niet aan, ook onze overheid niet. Voor de vluchtelingen, zoals wij die hier kennen, wordt wel gezorgd. Deze mensen worden wel opgevangen en dat moet onze overheid dan maar doen. Maar voor de echte vluchtelingen wordt niet gezorgd; God zorgt wel voor hen en dus heeft ook elke christen de plicht om prioriteit te verlenen aan die vluchtende vrouw, die geen enkele bescherming meer vinden zal, dan alleen de woestijn, buiten de maatschappij, buiten de EU en buiten Amerika (Opb. 12:13v). Gods Woord leert daar dat de draak zich sterk maakt tegen de Kerk. Dat moeten en mogen wij als christenen niet vergeten. Onze steun moet dan ook niet uitgaan naar de vaak ook nog economische vluchtelingen, maar we moeten de vervolgte kerk steunen. Er zijn gelukkig meerdere organisaties, zoals Friedensstimme, de SDOK, Woord en Daad, Open Doors e.d. Ik mis in veel beschouwingen toch het gaan van een eigen weg. Veel christenen volgen de trend van de tijd, de waan van de dag. Iedereen heeft het over vluchtelingen, dus wij willen meedoen. Dat zou heel goed zijn, ware het niet dat we als kerken toch een andere voorkeur hebben. Het is opmerkelijk dat vluchtelingenhulp hoog op de agenda staat van de linkse politiek. Daar zou de kerk een ander geluid in moeten laten horen. Ik hoop dat we dat ook doen. Dat u deze overwegingen ook wilt meenemen en dat uw en mijn zorg nu op de eerste plaats uit zal gaan naar de huisgenoten des geloofs. Dat is Bijbels gedacht. Het is een zegen als Jafeth in Sems tenten wonen mag, maar ik zie de zegen nog niet van het omgekeerde. De echte vluchteling. Ik zou dit laatste woord zelfs met een hoofdletter kunnen schrijven. Was het Kind Jezus niet een Vluchteling in Zijn dagen? Moest Hij niet zeggen dat de vossen hollen hebben en de vogelen des hemels nesten, maar dat Hij geen plaats had waar Hij het hoofd neerleggen kon? In dat lot deelt nu Zijn volk, overal ter wereld. Zijn Kerk kan dat lot niet ontgaan, maar zij behoeft zich niet willoos uit te leveren aan de vervolgers. Dat zou naïef zijn. Niemand kan overzien welke gevolgen de huidige beroeringen zullen hebben voor de wereld. De zaken zijn wel wereldschokkend. Ik hoop er op, wat sommigen profeteren, dat Rusland doeltreffender maatregelen zal nemen tegen de IS, dan de Westerse coalitie. Maar dan nog: dan zouden Irak en Syrië misschien bevrijd kunnen worden van deze gesel, maar dan zit Europa met het probleem, omdat Dijkhof zulke open armen heeft getoond. Hoe dan ook: de Heere regeert. Dat geve uitzicht en troost.

P. Roos

Enkele bladzijden uit het levensboek van Job (7)

9. Toen antwoordde de satan den HEERE, en zeide: Is het om niet, dat Job God vreest?
10. Hebt Gij niet een betuining gemaakt voor hem, en voor zijn huis, en voor al wat hij heeft rondom? Het werk zijner handen hebt Gij gezegend, en zijn vee is in menigte uitgebroken in den lande.
11. Maar toch strek nu Uw hand uit, en tast aan alles, wat hij heeft; zo hij U niet in Uw aangezicht zal zegenen?
12. En de HEERE zeide tot den satan: Zie, al wat hij heeft, zij in uw hand; alleen aan hem strek uw hand niet uit. En de satan ging uit van het aangezicht des HEEREN. (Job 1:9-12)

'Is het om niet, dat Job God vreest?' Als de duivel die vraag stelt – een pijl in gif gedoopt – ligt daar een driedubbele leugen in opgesloten.

Gods kind

Allereerst een leugen over Gods kind, Job. Want de duivel bedoelt: Het is alleen vanwege de voorspoed dat Job God dient. De Heere heeft het werk van Jobs handen gezegend. Zijn kudde is snel gegroeid. En rondom Job en al zijn zegeningen heeft de Heere een betuining, een afrastering geplaatst. In de vorm van Zijn bescherming en bewaring. Ongestoord en in alle rust heeft Job zich kunnen verblijden in zijn voorspoed. En ja, op die plaats wil Job de Heere wel dienen (vs. 10). Maar als God komt met tegenslag, zal Job zijn God 'in het aangezicht zegenen' (vs. 11). Dat betekent: openlijk met Hem breken en Hem verlaten.

Hoort u wat de duivel hier eigenlijk zegt? Ten diepste, zo bedoelt hij te zeggen, is Job een geveinsde. Iemand die God dient om het voordeel dat hij ervan heeft. Maar zijn hart is vol bijbedoelingen. Zijn hart is onoprecht. En dat zal blijken in de tegenspoed. Dát is de leugenachtige aanklacht van de duivel tegen Job.

Gods dienst

In de tweede plaats bevat de vraag van de duivel ook een leugen over Gods dienst. Want in de woorden van de duivel ligt eigenlijk deze boodschap: De Heere is het niet waard om bemind en gediend te worden om Zichzelf. Als de dienst des Heeren enige aantrekkingskracht heeft, is dat alleen vanwege tijdelijk voordeel dat de mens ervan heeft. Meer waarde ligt er niet in. Zó stelt de duivel de dienst des Heeren ook vandaag nog voor aan jongeren en ouderen.

Gods eer

Maar het allerergste is, dat de duivel hier zijn pijlen richt op Gods eer. Want laten we niet

vergeten, wat een van de vorige keren zagen: De Heere heeft door genade Jobs hart en leven vernieuwd. Het is Gods werk dat Job 'oprecht' gemaakt is. En nu zegt de duivel hier ten diepste: God is niet bij machte een mens zo te maken, dat hij Hem oprecht dient. Gods werk is zo, dat Hij de mensen eerst voorspoed geeft, en dat ze dan iets teruggeven. Gods Kerk bestaat ten diepste uit mensen die Hem niet zoeken om Wie God is, maar om hun voordeel.

Ziet u, hoe de duivel hier op een verschrikkelijke manier Gods werk lastert? Dit is het ernstigste. De duivel dingt af op Gods werk. De eer van God is in het geding!

Gods bedoeling

Op dat punt in de geschiedenis lezen we dan (vs. 12), dat God tegen de satan zegt: *'Zie, al wat hij heeft, zij in uw hand; alleen aan hem strek uw hand niet uit'*. God geeft hier alles wat Job heeft, in de hand van de duivel. Waarom? Is dat eenvoudigweg omdat de duivel erom heeft gevraagd? En is het dan blijkbaar zo, dat de duivel ook vandaag nog met zijn vragen het beleid van God kan beïnvloeden?

Het antwoord op die vraag luidt ontkennend. Ook hier geldt, dat God handelt vanuit Zijn eeuwig voornemen. Al Zijn werken zijn Hem van eeuwigheid bekend (Hand. 15:18). Ver voordat de duivel met deze vraag kwam, heeft God Zich voorgenomen om Job te beproeven. Om Jobs leven langs duizelingwekkende diepten en door duistere dalen te leiden. Daar heeft de Heere een diepe en wijze bedoeling mee. Want juist langs die wegen wil Hij Zijn genadewerk in het leven van de man uit Uz laten schitteren. Juist langs die wegen werkt Hij aan op de eer van Zijn Naam. Nee, dat kan een mens in de moeite en de diepte van de beproeving doorgaans niet bekijken. Maar daarom is het nog wel waar.

De duivel aan de ketting

Op één ding moeten we nog letten. Namelijk dat de duivel door God uitdrukkelijk begrensd wordt. Want de Heere zegt hier niet: Job zij in uw hand. Nee, we lezen: 'Al wat hij heeft, zij in uw hand'. 'Al wat hij heeft', dat zijn alle zegeningen die God schonk: zijn vee, zijn personeel, zijn kinderen. Maar Job zelf mag door de duivel niet aangeraakt worden. God maakt, zo schrijft George Hutcheson, enkele schakels los van de ketting waaraan de duivel ligt. En toch blijft de duivel aan de ketting liggen. En wat meer is: Door alles heen bewaart de Heere Job toch. In de beproeving en verzoeking houdt Hij Zijn kind in Zijn hand.

A.J.T. Ruis

Uw wil geschiede, gelijk in den hemel, alzo ook op de aarde.

Gods wil is rechtvaardig en heilig in alle opzichten. De allerhoogste Koning heeft Zijn geboden gegeven door middel van Mozes. Zo heeft God bekend gemaakt hoe de houding dient te zijn tegenover Hem en de naaste.

De wil van God

“Hij wil dat een ieder zijn verdorvenheid en onvolkomenheid kennen zal; die er de niet- wedergeborenen toe dienen om hen tot Christus te leiden, en die de wedergeborenen nodig zijn als regel voor hun leven.” Tot de wil van God behoort ook geloof en heiligmaking. Het schepsel dient zijn Schepper en zijn Verlosser te eren met ziel en lichaam. In de geboden is verwoord wat Gode welbehaaglijk is. Gods wil is volmaakt. De wil van de mens is verdorven: vijandschap en onwil tegen God. De zondige wil van de mens dient bestreden te worden. Wat iedereen doet kan niet het richtsnoer zijn van handel en wandel. We moeten ons richten naar het Woord en de Wet van God. De Wet van God is geestelijk. Gods kinderen letten nauwkeurig op Gods bedoeling, wil en bevel om daarnaar te handelen en aan de wil van God metterdaad gelijkvormig te zijn. God heeft Zijn Woord niet gegeven om geweten te worden, maar om gedaan te worden. “Het weten zonder het doen is opzettelijk nalaten hetgeen er gedaan moet worden. Gods Woord prijzen zonder het na te volgen, betekent het metterdaad verwerpen, daar men het in schijn aanneemt.” De burgers van het Koninkrijk van God doen de wil van hun hemelse Vader. “Met een welwillend gemoed, met lust, vol vuur en ijver zullen zij de wil van God zoeken na te leven.” God heeft de gewillige onderhouder van Zijn geboden lief en niet degene die Hem gedwongen gehoorzaamt. Goede kinderen gehoorzamen uit liefde hun ouders. Zo gehoorzamen Gods kinderen uit liefde tot God. Steeds zijn zij gereed om de wil des Heeren te doen.

De engelen

Christus stelt de engelen tot voorbeeld. Zij zijn gehoorzaam aan Gods wil. Zij doen spontaan het goede. In alles komt hun wil overeen met de wil des Heeren. De bevelen van hun Schepper volbrengen zij getrouw, gewillig en met ijver. In de Bijbel worden zij met vleugels afgebeeld omdat zij vlug hun opdrachten plegen te vervullen. Nog sneller dan een bliksemschicht doen de engelen wat hun wordt opgedragen. “Er is er niet één die ook maar een millimeter buiten zijn gelid treedt.” Eendrachtig luisteren zij naar God en volgen Zijn bevelen op. Gods kinderen zijn duur verplicht God te gehoorzamen. God heeft voor hen Zijn eigen Zoon gegeven. De Zoon van God heeft de ware menselijke natuur aangenomen en heeft de zaligheid voor Zijn Kerk verworven. Gods kinderen dienen dezelfde

vurigheid, welwillendheid en ijver aan de dag te leggen in het gehoorzamen aan God als de engelen. Ieder op de plaats die de Heere hem of haar gegeven heeft. Dit geldt overheden en predikanten, dit betreft meesters en knechten. Ouders dienen hun kinderen op te voeden in de vreze Gods. Onderwijzers moeten hun leerlingen trouw les geven. Minderen moeten hun plicht tegenover hun meerderen vervullen. Wie dat doet toont daarmee dat hij een onderdaan is van de allerhoogste Koning. Er wordt helaas tegen Gods wil op aarde oneindig veel gezondigd. Bij vele miljoenen mensen voert de eigen wil nog heerschappij. Zij leven naar de begeerlijkheden van het vlees en luisteren naar de ingevingen van hun verdorven natuur. Zij gedragen zich niet naar Gods Wet. Alle onwedergeborenen, hetzij dat zij de christennaam dragen of niet, overtreden Gods geboden. De wereld is vol van verzet tegen ouders en overheden. De wereld is vol van haat en bloedvergieten, vol onkuisheid, onrecht, leugen en valsheid. Het wemelt van mensen die het Evangelie niet geloven, die Christus niet willen aannemen, en die zich om geen zaligheid, wedergeboorte of vermaningen bekommeren. Doordat er zoveel mensen zondigen is dit als het ware tot een algemene wet geworden. Velen volgen het doen en laten van de wereld na. Velen hebben alleen uitwendige kennis van God. Zij noemen Christus hun heer. Zij zijn lid van de kerk. Maar zij doen niet de wil van de hemelse Vader. De oude mens heerst en men wandelt in de oude, zondige wegen. Vergeving en barmhartigheid worden misbruikt om te zondigen. Zelfs Gods kinderen hebben nog te strijden tegen de inwonende zonde. In strijd met hun eigen wil komt het nog tot overtreding van Gods wet. Zij zijn vaak slap en koud in het onderzoek van Gods wet. Het voorbeeld van de engelen is vaak beschamend voor Gods kinderen. Daarom is er reden voor Gods kinderen om te bidden dat de Heere hen geve onderhouding van Zijn geboden. Zij zouden graag zien dat alle mensen zich zouden onderwerpen aan Gods Woord en Wet. Arnoldus Cornelii besluit met een gebed om de volvoering van Gods wil. “Stort Uw Geest uit over de mensenkinderen, opdat zij hun eigen wil weerstaan, verloochenen en doden!” Er wordt gebeden om de engelen na te volgen in hun gehoorzaamheid aan de wil van God.

A. van Heteren

Het zondvloedgebed.

Graag wil ik in een enkel artikel ingaan op het gebed dat gebeden wordt voorafgaande aan de bediening van de Heilige Doop aan een kind van de gemeente.

Nadat het formulier langs een drietal lijnen de hoofdsom van de leer van de Heilige Doop heeft weergegeven, volgt het gebed, het zogenaamde zondvloedgebed. Maar voor het gebed komt de oproep tot gebed: “Opdat wij dan deze heilige ordening Gods, tot Zijn eer, tot onze troost en tot stichting der gemeente uitrichten mogen, zo laat ons Zijn heilige Naam aldus aanroepen”.

De Naam des Heeren zal worden aangeroepen. Wij roepen Hem aan omdat de doop geen vinding van mensen is, maar een ordening Gods. Daarom spreken wij dan ook over heilige Doop. Wij roepen Hem aan omdat wij gaarne willen dat de belovende God nu ook de vervullende God zou mogen zijn. Het gaat immers om de vervulling van Gods belofte.

Er worden dan drie motieven genoemd om de Heere aan te roepen; het eerste motief is Gods eer. Als Gods ordeningen worden gehoorzaamd in geloof en in liefde, wordt Gods Naam daardoor ge-eerd. Als de belofte wordt vervuld zal dat strekken tot de eer van Gods Naam. Het tweede motief is dat we zelf mogen worden getroost. De Heilige Doop wijst ons als het zichtbaar evangelie immers een weg in de realiteit van onze verlorenheid, waarin ook onze kinderen van nature verkeren? We kunnen in Gods Rijk niet komen tenzij wij van nieuws geboren worden. Dat de wedergeboorte mogelijk is blijkt dan ook duidelijk uit het evangelie, het zichtbare evangelie. Maar ook wordt gevraagd of de bediening van de Heilige Doop tot stichting van de gemeente mag zijn. We bidden dan om de toepassing van het zichtbaar evangelie in onze harten, om een verstaan van de rijkdommen in de Doop afgebeeld. Maar ook opdat zij die gedoopt zijn voor het eerst of opnieuw de rijkdom van het evangelie mogen omhelzen en dit sacrament te midden van de strijd des geloofs mag dienen tot sterking van dat zo dikwijls aangevochten geloof.

Laten we deze dingen op ons in laten werken. We zitten onder het gebed met de ogen dicht, maar het is dan natuurlijk niet de bedoeling dat we ook onze oren sluiten. Het grote gebed en ook een dergelijk gebed bij de bediening van de Heilige Doop of bij de bediening van het Heilig Avondmaal, is het gebed van de gemeente. De gemeente roept de Naam des Heeren aan. De gemeente bidt voor het gedoopte kind. De gemeente bidt of zij gesticht mag worden. Wie als een toeschouwer in de kerk zit heeft nog niet veel van het gemeentezijn begrepen.

En dan het gebed zelf. In het gebed worden twee aangrijpende gebeurtenissen uit het Oude Testament genoemd, namelijk de zondvloed en de doortocht door de Rode zee. In 1 Petrus 3 spreekt de apostel van de ark, waarin “weinig zielen” behouden werden. Zoals Noach behouden werd in de ark en ontkwam aan Gods rechtvaardig oordeel over de

wereld, zo worden ook wij door de doop, dat wil zeggen door de vervulling van de doopbeloften, behouden! Buiten de ark kwam alles om! En “Farao met al zijn volk” verdronk in de Rode zee, terwijl Israel er “droogvoets doorgeleid werd”. Zoals alles buiten de ark en allen die van Farao waren in het water verdronken, zo beeldt het doopwater ook de dood van al het onze uit. De Heilige Doop wijst op het werk en de Persoon van Christus. We worden met Christus begraven door de doop in de dood, maar in Christus staan we op in een nieuw leven, Koloss. 2 vers 12.

Dat dit metterdaad zal mogen gebeuren, dat het noodzakelijke in ons leven plaats vindt van in Christus, de ark des behouds te mogen zijn, dat is nu de bede, daar wordt nu om gevraagd. Ook het te dopen kind is van nature het oordeel waardig. Maar het gebed is dat het aan de zee van Gods toorn mag ontkomen en “droogvoets” de veilige kust zal mogen bereiken.

Niet door de bediening van de Heilige Doop, maar in de weg van de vervulling van de doopbeloften word ik gered. Om al hetgeen God belooft komen we tot Hem, met de eerbiedige bede dat Gods Woord zal mogen worden vervuld. God wil om het heil gebeden zijn.

Het gebed maakt ons dus duidelijk dat onze kinderen niet behouden zijn, maar wel dat ze behouden kunnen worden. Het zondvloedgebed is een gebed om genade en de Heilige Geest, Die ons in Christus inlijft in de weg van wedergeboorte en geloof. Want wat voorwerpelijk in de Heilige Doop gepredikt wordt, moet onderwerpelijk toegepast worden.

De volgende keer meer over dit gebed. Laat het echter nu vast duidelijk mogen zijn, dat dit gemeentelijk gebed nu ook het ouderlijk gebed moet zijn en ook het persoonlijk gebed moet worden. Maar het is al een aangrijpende en ontroerende gedachte als ik mij bedenken dat dit gebed ook voor mij is gebeden, toen ik onwetend van mijn armoede buiten God en de rijke beloften Gods in de armen van mijn ouders lag. Ja, is dit gebed geen rijke troost in bange aanvechting en bestrijding? Laat een belovend God ons gaande maken om te bidden. Te bidden voor ons kind, dat zo fijn met ons mee gaat naar de kerk, maar ook voor ons kind dat de wijde wereld is ingegaan. U zegt wellicht: ja maar, ik ben het zo onwaardig, ik heb het niet verdiend. Welnu, dat is waar. Maar ik was het al onwaardig aan moeders borst. En toen kwam Hij al en werd het doopwater op mijn voorhoofdje gesprendeld en mijn naam genoemd: Ik doop u in de Naam des Vaders, en des Zoons en des Heiligen Geestes. Om klein van te worden!

K. Hoefnagel

P E R S BERICHT

TEGEN DE VERDRUKKING IN

Hoe kan God dat allemaal toelaten? Als bij kerk- en geloofsverlating één argument domineert, is dat het argument dat als God zou bestaan Hij wel een eind zou maken aan het lijden in de wereld, waarvan nota bene ook en misschien zelfs wel vooral zijn volgelingen slachtoffer zijn. Dezer dagen vond de presentatie plaats van boekje en dvd Tegen de verdrukking in, waarin op deze vraag wordt ingegaan. Dat gebeurt in de eerste plaats door christenen die zelf aan den lijve onderdrukking hebben ervaren. Of ze nu uit Iran, Somalië of Nepal komen, uit de vroegere Sovjet-Unie of nu in Nederland wonen binnen een Turkse moslimgemeenschap, overal werden ze om hun geloof in het evangelie als melaatsen beschouwd. Zes christelijke organisaties – Arab Vision, Evangelie en Moslims, Friedensstimme, SDOK, Stichting Gave en Trans World Radio – vroegen journalist Aad Kamsteeg en filmmaker Dirk Kamsteeg de boodschap van deze vervolgte christenen in woord en beeld vast te leggen. Dat gebeurt aan de hand van drie elementen: Wat maakten jullie aan onderdrukking mee, hoe gingen jullie er in geloof mee om en wat zouden jullie met deze ervaring aan ons, westerse christenen willen zeggen? In het boekje wordt geloofsvervolgung in breder kader geplaatst en een aanzet gegeven tot contextualisatie: hoe pas je in je eigen leven in een vrije en welvarende samenleving toe wat geloofsvervolgden over hun geluk en vreugde in God te zeggen hebben?

Het project Tegen de verdrukking in is bedoeld ter bemoediging en beoogt te worden ingezet tijdens bijbelgroepen, catechisaties, kerkelijk verenigingsleven, etc. Het boekje dat uit zes hoofdstukken bestaat en is voorzien van de dvd bevat discussievragen. Het is tegen € 5,00 euro en portokosten te bestellen via tegendeverdrukkingin@gmail.com. Een bij de presentatie door Anne van Olst, voorzitter SDOK, gehouden toespraak over Leren van vervolgte christenen kan worden toegevoegd.

WILT U OOK HET WERK VAN DE GBS STEUNEN?

Gods Woord over het wereldrond. Dat is het thema van de landelijke donateurswerving van de Gereformeerde Bijbelstichting (GBS). Medewerkers verspreiden een speciale brochure en vragen mensen om donateur van de GBS te worden.

De GBS houdt elke drie jaar een landelijke wervingsactie. De doelstelling van de stichting is het verspreiden van Bijbels in betrouwbare vertalingen in het binnen- en buitenland.

In ons land zorgt de GBS voor betaalbare Bijbels (al vanaf € 8,-) in de Statenvertaling. Er zijn ook Bijbels in diverse uitvoeringen die voorzien zijn van de kanttekeningen. Deze geven uitleg bij de Bijbeltekst.

Vele Bijbels worden gratis verspreid op zeeschepen, in zorgcentra en gevangenissen, en - als digitale versie - via onze website. Voor militairen is er een speciale Krijgsmachtbijbel beschikbaar. Recent heeft de GBS 350 Engelse Bijbels beschikbaar gesteld voor bootvluchtelingen op het eiland Sicilië.

Elk jaar verspreidt de GBS tienduizenden Bijbels in getrouwe vertalingen in Oost-Europa, Siberië, Israël, Afrika en andere delen van de wereld.

Door middel van presentaties in het GBS-gebouw, in kerken en op scholen wordt informatie gegeven over de geschiedenis van de Bijbel in de Statenvertaling en het werk van de GBS. In de bibliotheek van het gebouw is een uitgebreide collectie met historische Bijbels en werken van 'oude schrijvers' aanwezig. Tevens is er een expositie te bezichtigen over 'De Statenbijbel en zijn voorgangers', 'De geschiedenis van de GBS' en 'De Bijbel de wereld rond'. De GBS zou dit werk allemaal niet kunnen doen zonder de jaarlijkse bijdrage van haar donateurs.

Voor opgave als donateur (bijdrage vanaf € 2,50 per jaar) of toezending van de brochure kunt u (portvrij) schrijven naar: GBS, afd. Donateursadministratie, Antwoordnummer 2809, 4140 WB Leerdam

Bellen of mailen kan ook:

T 0345 – 61 01 55; E j.haalboom@gereformeerdebijbelstichting.nl

NODEN CUBA

Met het oog op twee aanwijsbare noden in Cuba richt de SEZ (Spaanse Evangelische Zending) haar gebruikelijke najaarsactie ditmaal op moestuinprojecten, opgezet door kerken ter plaatse.

Er zijn inmiddels goede ervaringen opgedaan met zulke kleinschalige maar rendabele projecten. Een ongebruikt stuk grond wordt door kerkleden ontdaan van stenen en wilde planten (vooral de hardnekkige woekerplant marabú). De geteelde groenten en vruchten gaan naar de vele behoeftige ouderen (kerkleden en niet-kerkleden). De rest wordt verkocht, zodat de kerken iets minder steun van de SEZ nodig hebben.

Daarmee is tegelijk het tweede doel van de actie aangewezen: steun voor de lopende onderwijs- en bijbelcursusprojecten van de SEZ. De stichting heeft recent moeten bezuinigen op enkele belangrijke onderdelen, zoals het aannemen van nieuwe Bijbelcursisten en de uitgave van een boekje over huwelijk en gezinsvorming.

De SEZ hoopt dankzij deze najaarsactie een verdere dreigende krimp in het werk te kunnen voorkomen.

De bestuursleden van de SEZ behoren tot de Prot. Kerk in Ned. (herv.); de Herst. Herv. Kerk; de Chr. Geref. Kerken; de Geref. Gem.; de Geref. Gem. in Ned. en de Oud Geref. Gem. in Ned. Nadere inlichtingen: kantoor SEZ, Hardinxveld-Giessendam; www.sez.st, e-mail: sez@kliksafe.nl, tlf. 0184 611 607 (ook voor foto's of voorlichtingssessie).

UITNODIGING

Het bestuur van de Reformatorische Vereniging van Ongewild Kinderloze Echtparen nodigt echtparen die tot de doelgroep behoren, maar ook hun familieleden, donateurs, belangstellenden en ambtsdragers uit voor onze open bijeenkomst op **D.V. zaterdag**

14 november 2015 in het gebouw van het Wartburg College, locatie Revis, Piccolo 50 te Rotterdam. Het thema tijdens deze bijeenkomst is: **'Gods leiding in ons leven'**

Programma

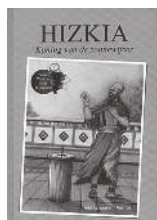
14.15 uur	inloop met koffie/thee
14.45 uur	opening
15.00 uur	lezing door Heleen van Vreeswijk
15.30 uur	lezing door ds. J. Joppe
16.00 uur	pauze
16.45 uur	gelegenheid tot het stellen van vragen
17.15 uur	sluiting

Aansluitend is er een gezamenlijke warme maaltijd voor de (potentiële) leden. U kunt zich hiervoor aanmelden bij Adriana Hovestadt via telefoonnummer 06 81 18 33 69, per e-mail via aanmelden@revoke.nl of via onze website www.revoke.nl, tot uiterlijk D.V. 3 november 2015. De kosten voor deze maaltijd bedragen per persoon € 15,00. Dit bedrag kunt u ter plaatse aan penningmeester Arjaan van Rooijen betalen.

Van harte welkom!

De voorjaarsbijeenkomst (met een lezing door Nico van der Voet) wordt gehouden op D.V. 9 april 2016 te Barneveld.

BOEKBESPREKINGEN

Ada Schouten- Verrips, Hizkia, Koning van de zonnepijp, 66 blz., 9,95 euro, Uitgeverij Om Sions Wil, Alblasserdam. ISBN 978-94-91586-70-5.

Dit boekje is verschenen in de serie *Werkers in de Wijngaard*. Het is geschikt voor kinderen vanaf 8 jaar. De illustraties in kleur zijn gemaakt door Alberte Jonkers.

Aan het eind van elk hoofdstuk zijn Denk en Doe opdrachten opgenomen. Ook wordt een passend Psalmvers genoemd om samen te zingen.

Ada Schouten- Verrips, Maria de moeder van Jezus, 71 blz., 9,95 euro, Uitgeverij Om Sions Wil, Alblasserdam. ISBN 978-94-91586-40-8.

Dit boekje is verschenen in de serie *Werkers in de Wijngaard*. Het is bestemd voor kinderen vanaf 8 jaar. De illustraties zijn gemaakt door Alberte Jonkers. Na elk hoofdstuk zijn Denk en

Doe opdrachten opgenomen. Ook staat er een Psalmvers bij om samen te zingen.

J. Kriekaard, Zie jouw Koning komt, deel 1, Schakels naar Kerst, paperback, 112 blz., ISBN 978-94-91586-63-7 ; deel 2, Een Kind is ons geboren, paperback, 114 blz., ISBN 978-94-91586-79-8; deel 3, Op weg naar het kruis, paperback, 119 blz., ISBN 978-94-91586-06-04; deel 4, Hij is opgestaan,

paperback, 105 blz., ISBN 978-94-91586-57-6. Ieder deeltje kost 9,10 euro.

De auteur J. Kriekaard (1987) is als godsdienstdocent verbonden aan het Driestar College te Gouda. Ook is hij betrokken bij catechese aan jongeren. Deel vijf van de serie 'Zie jouw Koning komt', over Hemelvaart en Pinksteren, wordt verwacht in februari 2016. Op een voor de jongeren begrijpelijke wijze worden in deze serie de heilsfeiten behandeld. De auteur probeert de heilsfeiten dicht bij de jongeren te brengen. Aan het eind van elk hoofdstuk zijn enkele vragen opgenomen. Het voorwoord in het eerste deeltje is geschreven door ds. D.W. Tuinier. Enkele regels daaruit willen we doorgeven: "In de heilsfeiten klopt het hart van het Evangelie. Ze zijn het waard om, biddend om Gods Geest, gelezen en overdacht te worden. Niet alleen tijdens de feestdagen, maar altijd en overal. Je hebt het nodig om zalig te worden." "Het is mijn hartelijke wens en gebed dat de HEERE de inhoud van dit boek zegent, tot eer van Zijn Naam en tot uitbreiding van Zijn koninkrijk onder onze jongeren."

Dr. P.C. Hoek, Goed luisteren valt niet mee. Begrijp jij de preek? Paperback, 118 blz., 9,95 euro, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978-94-6278-197-9.

De auteur is als docent praktische theologie verbonden aan het Hersteld Hervormd Seminarie. Het boekje gaat over het

luisteren naar de preek. In onze tijd krijgen mensen steeds meer moeite om langere tijd aandachtig te luisteren naar een preek. In dit boek worden diverse oorzaken hiervan blootgelegd. In het voorwoord lezen wij: "Het lijkt er echter sterk op dat

Colofon

Dit blad wordt om de veertien dagen uitgegeven door de stichting Bewaar het Pand.

ISSN nummer: 0166 - 4646

REDACTIELEDEN

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren,
Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

REDACTIE ADRES

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, T 0527-688978
E a.vanheteren@klikSAFE.nl

ABONNEMENTEN

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. T 0184-669116
E pand@solcon.nl NL37 INGB 0000 7043 50 t.n.v.

Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 20,- per jaar. Abonnementsprijs Verenigde Staten en Canada \$ 20,-per jaar. Advertentietarieven op aanvraag.

Abonnementen lopen van 1 januari t/m 31 december.

Een abonnement kan op elk moment ingaan en moet uiterlijk 1 december schriftelijk of per e-mail worden opgezegd.

luisteren veel mensen - vooral ook jonge mensen - steeds lastiger afgaat. In het leven van elke dag gebeurt er zoveel om ons heen. En er komt ook zoveel op ons af. Met name omdat we ons dagelijks ophouden in de digitale wereld. Om te midden van al dat tumult stil te worden en aandachtig naar de preek te luisteren, valt niet altijd mee." De auteur wil ook een weg wijzen om ons te oefenen in het luisteren. Hij geeft praktische aanwijzingen. Eerlijk worden verontrustende zaken gesignaleerd die plaatsvinden tijdens de prediking. Het gebruik van mobieltjes tijdens de kerkdienst keurt hij af. We lezen op blz. 54 en 55 "Het is al hoogst onbehoorlijk om tijdens een gesprek tussen mensen onderling met ander dingen bezig te zijn en niet te luisteren. Maar het is vele malen erger om met andere dingen bezig te zijn - zelfs al zouden dat op zichzelf onschuldige dingen zijn - als de Heere tot ons spreekt!" Wat

de zondag betreft pleit de auteur ervoor om die dag offline te blijven. We lezen op blz. 56 en 57 "Waarom zou je die ene dag alle apparaten niet eens uit laten? Durf het aan om de terreur van alle apparaten, die continu je aandacht vragen, te doorbreken. Laat je leven niet (langer) beheersen door alles wat je voortdurend bezighoudt en waardoor jij je innerlijke rust kwijtraakt. Want dat is echt een groot verlies." Soms zitten er hoorders in de kerk die heel veel opschrijven van de preek. De auteur pleit ervoor alleen enkele kernzaken te noteren. Desnoods kun je direct na de dienst thuis nog wat opschrijven. Ook kunnen preken later nageluisterd worden. Er zou nog veel meer geciteerd kunnen worden uit dit boekje. Het boekje geeft stof tot nadenken en de auteur geeft er blijk van onze tijd en de leefwereld van onze jongeren te kennen.

Steun het evangelisatiewerk in Gent

en bestel uw boeken bij ons.

Uw bestelling ontvangt u binnen twee dagen thuis.

Email:

webwinkel@evangelischcentrum.be

Telefoon (0032)92230560

Bijzondere aanbieding

om nog even te komen nazomen op Urk.

1 week **250 euro**, 2e week **150 euro**.

We ontvangen u graag in ons knusse appartementje met direct uitzicht op het IJsselmeer.

Info 0527-687823 na 18 uur.

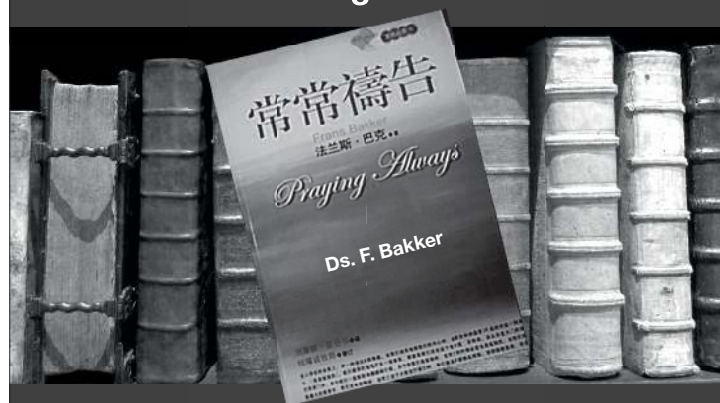
**UW ADVERTENTIE
IN KLEUR?***

Neem contact op met de administratie!

* Alleen mogelijk op de achterzijde.

Dringend verzoek uit China

Grote vraag naar het boek
Gebedsgestalten.

Helpt u mee aan een herdruk?

Stort uw gift op:

NL 02 INGB 0000 320 666

t.n.v. Stichting China

Hartelijk dank.

Stichting China
Veenendaal

Postbus 1150 | 3900 BD Veenendaal

Nieuwe Collectie bij Klein Kleding

Slidrecht - Zierikzee
www.KleinKleding.nl

HARKES
Begrafenissen

Persoonlijke zorg voor uw begrafenis

Dokter Hamburgerlaan 59
2771 JR Boskoop

www.harkesbegrafenissen.nl

Wij verzorgen alleen begrafenis

0172 - 21 21 22

VAN STAVEREN
Begrafenisverzorging

Sumatrastraat 11
2405 EM Alphen aan den Rijn

Dag en nacht bereikbaar
en in elke regio

(0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begrafenis

Bestel vrijblijvend het boekje "Mijn laatste wens"

www.vanstaverenbegrafenisverzorging.nl